

یک سالگی انقلاب ژینا: سازمان دهی و تشکل یابی، اسم رمز پیروزی جنبش زنان

با گذشت حدود یک سال از شروع جنبش «زن، زندگی، آزادی»، گروه‌های مختلف زنان در داخل و خارج کشور اقدام‌های مهمی برای تشکل یابی، سازمان دهی و فهرست کردن مطالبات زنان انجام داده‌اند تا در فردای آزادی با دست پر روبه‌روی سیاستمداران بنشینند.

سایه رحیمی

زن زندگی آزادی
#مهسا امینی

شعار زن، زندگی، آزادی بر روی دیوار

۱۴ شهریور ۱۴۰۲

حقوق و مطالبات زنان در سپهر رویدادهای سیاسی و اجتماعی ایران از انقلاب مشروطه گرفته تا وقایع سال ۵۷ و پس از آن، همواره تحت تاثیر باورهای جامعه سنتی و مردسالار و زیاده‌خواهی سیاست‌ورزان اقتدارگرا و زن‌ستیز در حاشیه قرار گرفته است. در تمام این سال‌ها زنان به شکلی سیستماتیک از عرصه مشارکت‌های سیاسی کنار گذاشته شدند و حقوق و مطالبات آنان نادیده انگاشته شد.

صرف‌نظر از اینکه جامعه سنتی و سیاست‌ورزان زیاده‌خواه نقش پررنگی در عقب راندن زنان داشتند، یکی از مهم‌ترین دلایلی که دستیابی زنان را به حقوق و خواسته‌هایشان دشوار می‌کرد، نبود همگرایی میان گروه‌های زنان و فقدان تشکل‌ها و سازمان‌هایی بود که با قدرت و اقتدار خواسته‌های آنان را مطالبه و پیگیری کنند.

پس از کشته شدن ژینا (مهسا) امینی در بازداشت پلیس امنیت اخلاقی تهران و شکل‌گیری جنبش «زن، زندگی، آزادی» که بر حقوق، مطالبات و آزادی زنان مبتنی بود و از آغاز فصل تغییر در ساختار سیاسی ایران خبر می‌داد، کنشگران حقوق زنان دست‌به‌کار شدند تا این بار قیل از اینکه دیر شود، حقوق زنان را در آینده سیاسی و اجتماعی ایران تضمین کنند.

اکنون با گذشت حدود یک سال از شروع جنبش «زن، زندگی، آزادی»، گروه‌های مختلف زنان در داخل و خارج کشور اقدام‌های مهمی را در جهت تشکل یابی، سازمان دهی و فهرست کردن مطالبات زنان انجام داده‌اند تا در فردای آزادی با دست پر روبه‌روی سیاستمداران بنشینند. از مجموعه سخنان و بیانه‌های این گروه‌ها یک پیام مشترک بیرون می‌آید و آن این است که نباید تجربه تلخ سال ۵۷ که زنان تشکل و ساختار قدرتمندی برای پیگیری حقوق خود نداشتند، تکرار شود.

لایحه حقوقی زنان؛ مطالبات زنان در بحبوحه انقلاب

در ماه‌های ابتدایی شروع جنبش زن، زندگی، آزادی، هم‌زمان با اعتراض‌های خیابانی در داخل و خارج از کشور و صدور بیانیه‌های متعدد از سوی گروه‌های اجتماعی و سیاسی، گروه‌های مختلفی از زنان پیشرو نیز ضرورت تشکیل یابی، سازمان‌دهی و تدوین مطالبات زنان را درک و اقدام فوری در این زمینه را آغاز کردند. یکی از این گروه‌ها نیز که «همبود فمینیستی ایران» نامیده شد، تدوین «لایحه حقوقی زنان» را آغاز کرد.

لایحه حقوقی زنان که نخستین نسخه آن هشتم مارس، به مناسبت روز جهانی زن، پس از ساعت‌ها بحث و گفت‌وگوی فعالان در خارج و داخل کشور تدوین شد، دربرگیرنده مجموعه‌ای از حقوق و مطالبه‌های زنان و هویت‌های جنسی و جنسیتی مختلف است.

همبود فمینیستی ایران از همان ابتدا اعلام کرد که این متن پویاست و پس از مشورت با کارشناسان و فعالان و تغییر و تکمیل می‌تواند وارد قانون اساسی آینده ایران شود.

اعضای همبود فمینیستی ایران را گروهی از فعالان جنبش زنان از نسل‌های مختلف با هویت‌های اتنیک، جنسی-جنسیتی و دیدگاه‌های گوناگون سیاسی و اجتماعی تشکیل می‌دهند. آن‌ها در مقدمه لایحه حقوقی زنان تلاش‌های جمهوری اسلامی برای دور نگه داشتن زنان از مناسبات قدرت به نام دین را یادآور شدند و با تاکید بر نقش زنان در رویدادهای سیاسی ایران نوشتند به‌رغم فداکاری و مشارکت فعال، خواسته‌های آنان در انقلاب مشروطه بدون پاسخ ماند و در انقلاب ۵۷ هم به تأسیس تتوکراسی اسلامی انجامید که تبعات اجتماعی و حقوقی فاجعه‌باری برای زنان به همراه داشت.

همبود فمینیستی ایران با هدف پیشگیری از تکرار اتفاقی مشابه، لایحه حقوقی زنان را مشتمل بر ۲۰ ماده تنظیم کردند. این لایحه بر آن است که حقوق برابر همه شهروندان و ساکنان قلمرو کشور صرف‌نظر از نژاد، گرایش جنسی-جنسیتی، اتنیک، دینی و مؤلفه‌های هویتی دیگر در قانون اساسی آینده ایران تضمین کند.

رضوان مقدم، سخنگوی کمپین توقف قتل‌های ناموسی و یکی از فعالانی که در آماده‌سازی لایحه حقوقی زنان نقش داشت، در گفت‌وگو با «زمانه» به پیشینه این لایحه می‌پردازد و می‌گوید که نخستین بار سال ۱۳۸۷ گروهی از زنان بر اساس نیازسنجی در سه استان تهران، خوزستان و فارس و با در نظر گرفتن محورهای ۱۲ گانه کنفرانس یکن منشوری را تدوین کردند اما ادامه این کار به دلیل رویدادهای جنبش سبز و پس از آن مهاجرت و پراکندگی فعالان زنان متوقف شد.

اعضای همبود فمینیستی ایران، قبل از کشته شدن مهسا امینی تصمیم گرفته بودند که بار دیگر روی تدوین لایحه حقوقی زنان کار کنند اما آغاز جنبش زن، زندگی، آزادی آن‌ها را مصمم‌تر کرد.

به گفته مقدم، تاکنون بیش از ۲۰۰ نفر به‌طور فردی، گروهی و یا در کنفرانس‌های آنلاین درباره بندهای لایحه حقوقی زنان اعلام نظر کرده‌اند و در تکمیل این لایحه از نظرهای آنان استفاده شده است با این حال تدوین‌کنندگان لایحه همچنان از نظرات کارشناسان و فعالان استقبال می‌کنند.

او با بیان اینکه در یکی از جلسات آنلاین بیش از ۱۸۰ فعال، کارشناس، استاد دانشگاه، جامعه‌شناس، اقتصاددان، روزنامه‌نگار و روانشناس حضور داشتند و نظرات مهمی درباره لایحه مطرح شد، می‌گوید این سند مکتوب مطالبات زنان بر اساس شعور جمعی آماده شده و قابل ارائه پس از تغییر حکومت است تا اتفاقات سال ۵۷ تکرار نشود.

پیش‌تر فاطمه شمس، فعال حقوق زنان و استادیار ادبیات فارسی در دانشگاه پسیلوانیا که یکی از اعضای همبود فمینیستی ایران است، درباره چگونگی شکل‌گیری هسته اولیه این گروه به «زمانه» گفته بود:

“ما با تدوین لایحه حقوقی زنان سعی کردیم قدم اول را برداریم تا مطمئن شویم که مطالبه‌های زنان بار دیگر در بحبوحه انقلاب گم نخواهد شد؛ زیرا که در هشتم مارس سال ۵۷ نیز هزاران زن برای مطالبه حقوق خود به خیابان آمدند اما دیگر دیر شده بود و آن‌ها قبل از روی کار آمدن حکومت جدید، متنی در دست نداشتند. علت اینکه ما سعی کردیم این متن را منتشر کنیم این بود که معتقدیم خواسته‌هایمان باید مشخص باشد. این متن به ما کمک می‌کند که نه‌تنها با حکومت بعدی بلکه با جامعه جهانی حرف بزنیم و چانه‌زنی کنیم.

به گفته فاطمه شمس، همبود فمینیستی ایران تمام تلاش خود را کرده‌اند که لایحه حقوقی زنان مطابق با کنوانسیون‌های بین‌المللی باشد و طیف‌های مختلف زنان در جامعه ایران را هم در برگیرد؛ و هیچ‌گونه کوتاه آمدن را در زمینه حقوق زنان برنتابد.

لایحه حقوقی زنان از هشتم مارس که نسخه اولیه آن منتشر شد در نتیجه ساعت‌ها بحث و بررسی فعالان زنان اکنون تکمیل‌تر نیز شده است.

منشور مطالبات زنان؛ دستور کار تشکیل شوراهای

حدود سه ماه پس از آغاز جنبش زن، زندگی، آزادی، گروهی از فعالان زن «منشور مطالبات زنان» را منتشر کردند و از تمام کنشگران، فعالان و خواستند با اعلام نظر درباره این منشور در تکمیل و اصلاح آن مشارکت کنند.

تدوین‌کنندگان منشور مطالبات زنان که نسخه نخستین آن در وب‌سایت «بیدارزنی» منتشر شد در مقدمه این منشور تاکید کرده بودند که حقوق اقلیت‌های جنسی و جنسیتی، قومیت‌های مختلف و همه ستم‌دیدگان از جمله کارگران و زحمت‌کشان را به رسمیت می‌شناسند و معتقدند که مطالبات مطرح‌شده در این منشور نخستین گام‌ها برای احقاق حقوقی است که سال‌ها از زنان دزدیده شده است.

در منشور مطالبات زنان بر تلاش آگاهانه برای رسیدن زنان به سهم برابر از قدرت در حوزه‌های سیاسی و اجتماعی تاکید کردند و افزودند که زنان باید با تشکیل شوراهای مختص، تصمیم‌گیران مسائل خود باشند

آن‌ها مالکیت نام زنان بر بدنشان و پوشش اختیاری را حقوق بدیهی زنان دانستند و مطالبات خود را در شش زمینه سیاسی، اجتماعی، آموزش، بهداشت، ازدواج و خانواده، اشتغال و امنیت فهرست کردند.

«یک قدم عقب نخواهیم رفت»

در پی خواست تدوین‌کنندگان منشور مطالبات زنان، افراد و گروه‌های مختلف دیدگاه‌ها و نظرات خود درباره آن مطرح کردند. متن دوم با در نظر گرفتن این دیدگاه‌ها بازنویسی و حدود یک ماه بعد منتشر شد.

عنوان نسخه دوم نیز «یک قدم عقب نخواهیم رفت» بود و در این نسخه نیز مجموعه مطالبات در شش سرفصل تقسیم‌بندی شده بودند. تدوین‌کنندگان نسخه دوم که خود را «جمعی از فعالان زنان» معرفی کردند، در مقدمه این منشور متذکر شدند که برای «فردایی برابر و مترقی» تلاش می‌کنند اما رفع تمامی اشکال ظلم را به فردای انقلاب موکول نخواهند کرد.

آن‌ها همچنین بر تلاش آگاهانه برای رسیدن زنان به سهم برابر از قدرت در حوزه‌های سیاسی و اجتماعی تأکید کردند و افزودند که زنان باید با تشکیل شوراهای مختص، تصمیم‌گیران مسائل خود باشند.

در واقع منشور مطالبات زنان در نسخه دوم از یک متن شامل فهرست مطالبات زنان فراتر رفت و ضرورت سازمان‌دهی و تشکیل شوراهای تخصصی زنان را نیز یادآور شد. فعالان زنان تأکید کرده بودند که همگان در حوزه‌ای که در آن فعال هستند، می‌توانند شوراهای را ایجاد کنند و ابتکار عمل را برای تصمیم‌گیری و اجرای تصمیمات در دست گیرند.

به گفته آن‌ها اجتماع اتحادیه شوراهای کارگران، کشاورزان، زنان، معلمان، پرستاران، ملیت‌ها، مهاجران و رنگین‌کمانی‌ها امکان ایجاد حکومت شورایی را محقق خواهد کرد. فعالان زنان در ادامه نیز افزودند که تشکیل شوراهای یک مطالبه نیست بلکه یک «دستور کار» است زیرا جنبش‌ها و انقلاب‌های جامعه غیرمتشکل و توده‌وار، همواره توسط رهبر، شاه یا نماینده مصادره می‌شود و عدم وجود شوراهای مردسالاران و سرمایه‌داران صاحب رسانه را مسلط خواهد کرد.

فعالان زنان ابراز امیدواری کردند نسخه نهایی منشور مطالبات زنان به محل اجماع گروه‌ها و شوراهای موجود زنان تبدیل شود چرا که این اجماع می‌تواند مسیر تغییر وضع موجود را تسهیل کند.

منشور مطالبات پیشرو زنان؛ سند رهایی زنان در فردای آزادی

در ماه‌هایی که خیزش سراسری مردم ایران جریان داشت و اعتراض‌های خیابانی از قلب تهران تا نقاط صفر مرزی را در بر گرفته بود، فعالان زنان در داخل ایران نیز بیکار نشستند و به‌رغم بگرویبندهای حکومتی، سهم خود را در انقلاب زینا ادا کردند؛ «منشور مطالبات پیشرو زنان» که به مناسبت هشتم مارس، روز جهانی زن با امضای فعالان داخل کشور منتشر شد از آن جمله بود.

این منشور که نام و امضای فعالانی از جمله یاسمن آریانی، منیره عربشاهی، پوران ناظمی، کوکب بداعی، شبنم آشوری، عالیبه اقدام‌دوست و نصرت بهشتی پای آن دیده می‌شد خواسته‌های «پیشرو، مدرن و سکولار» زنان را فارغ از زبان، قومیت و پیشینه آن‌ها فهرست و تأکید کرده بود برای برپایی حکومتی که این خواسته‌ها را تضمین کند، تلاش و پافشاری می‌کند.

نکته قابل‌توجه منشور مطالبات پیشرو زنان این بود که تدوین‌کنندگان آن ترکیبی از فعالان سیاسی و مدنی در حوزه‌های مختلف کارگران، معلمان، بازنشستگان و کودکان بودند و این منشور دربرگیرنده خواسته‌ها و حقوق زنان در حوزه‌های مختلف بود.

پوشش اختیاری، لغو کامل تفکیک جنسیتی در همه سطوح، جدایی دین از حکومت، آزادی اندیشه و بیان، لغو هرگونه قیومیت بر زن، تأمین امنیت جنسی، جسمی و روانی زنان، برابری بی‌قیدوشرط زن و مرد در تمام سطوح اجتماعی، سیاسی و آموزشی از جمله موارد مطرح در این منشور بود.

شیرین شمس، یکی از مسئولان تشکل «انقلاب زنانه»، منشور مطالبات پیشرو زنان را یکی از مهم‌ترین اسناد انقلاب «زن، زندگی، آزادی» می‌داند که به‌طور مشخص و معین بر خواسته‌های زنان متمرکز است. او با بیان اینکه تدوین این منشور پس از شروع انقلاب زینا توسط گروهی از فعالان زن داخل ایران مستند شد، به «زمانه» می‌گوید هدف از طرح مطالبات زنان در این منشور این بود که در فردای آزادی، زنان از هر نوع ارتجاع، مردسالاری و حکومت دینی رها شوند.

به گفته شیرین شمس، منشور مطالبات پیشرو زنان با الهام از جدیدترین قوانین و دستاوردهای مبارزاتی جوامع بشری و به‌خصوص مبارزات زنان تدوین شده است و پس از تغییرات سیاسی در ایران می‌تواند مطالبات زنان را نمایندگی کند.

شیرین شمس در ادامه می‌افزاید که به غیر از فعالانی که منشور مطالبات زنان را تدوین و امضا کردند، جمع زیادی از فعالان و کارشناسان در اتاق‌های آنلاین پیرامون آن گفت‌وگو و تبادل نظر کرده اند و تاکنون مورد توجه بسیاری نیز قرار گرفته و علاوه بر کلیات، روی بندهای آن نیز به شکل تخصصی کار شده است.

فعالان زنان، اکنون با پشت سر گذاشتن تجربه‌های انقلاب مشروطه و رویدادهای پس از انقلاب ۵۷ نیک می‌دانند که مهم‌ترین اقدام برای احقاق حقوق زنان این است که دست پر باشند و با قدرت و اقتدار چانه‌زنی نکنند

این منشور پس از انتشار رسمی هم‌زمان با روز جهانی زن، به‌صورت پرشور نیز منتشر و در جمع‌های دانشجویی، دانش‌آموزی، محیط‌های کاری زنان و محلات توزیع شد. علاوه بر این‌ها توزیع منشور به شکل عمومی هم انجام شد به‌طوری‌که روز ۱۳ فروردین در چندین پارک یکی از شهرستان‌ها در اختیار عموم قرار گرفت.

شیرین شمس، هدف از این کار را ایجاد همگرایی و هماهنگی میان گروه‌های زنان می‌داند که در خواسته‌های خود ریشه مشترک دارند.

فمینیست‌ها برای ژینا؛ هم‌صدا با سایر جنبش‌های رهایی‌بخش

شبکه «فمینیست‌ها برای ژینا» متشکل از فعالان زنان در نقاط مختلف دنیا نیز در آستانه دویستمین روز جنبش «زن، زندگی، آزادی» و هم‌زمان با روز جهانی زن، اعلام موجودیت کرد. اعضای این شبکه در بیانیه اعلام موجودیت خود تأکید کرده بودند که در جهت انعکاس صدای انقلاب «زن، زندگی، آزادی» و تقویت جنبه‌های فراملی آن در کشورهای مختلف تلاش می‌کنند.

در این بیانیه آمده بود:

«شعار «زن، زندگی، آزادی» ما را در خارج از ایران به هم پیوند داد و ژینا اسم رمزمان شد. انقلاب «ژن، ژینا، نازادی» ما را مصمم‌تر کرد تا برای رسیدن به خواست برابری و آزادی گرد هم بیاییم و همراه با مردم ایران و در پیوند با سایر جنبش‌های رهایی‌بخش فمینیستی برای تحقق جهانی دیگر مبارزه کنیم.

«فمینیست‌ها برای ژینا» چشم‌انداز فعالیت‌های خود را نیز جهانی تصور کرده بودند که در آن خبری از تبعیض و زن‌کشی نیست و هیچ‌کس به خاطر جنسیت، گرایش جنسی و هویت جنسیتی‌اش تحت ستم قرار نمی‌گیرد. افراد جامعه حق انتخاب پوشش دارند و حقوق اولیه انسان‌ها از جمله آموزش و بهداشت تأمین می‌شود.

سازمان‌دهی اعتراضات خیابانی در شهرهای مختلف، برگزاری نشست‌های مرتبط با جنبش آزادی‌خواهی زنان، پخش فیلم، اجرای پرفورمنس‌های سیاسی و همکاری با سایر جنبش‌های فمینیستی فراملی از جمله فعالیت‌های شبکه «فمینیست‌ها برای ژینا» است.

جنبش انقلابی زنان ایران و پیوند با سایر مبارزات

مرضیه محبی، حقوق‌دان و فعال زنان، در گفت‌وگو با «زمانه» به همبستگی زنان ایرانی و مبارزات آنان طی یک سال گذشته اشاره می‌کند و می‌گوید:

«جنبش انقلابی زنان ایران با بلوغی چشمگیری و با ایستادگی و مقاومتی تاریخی، جلوه‌های تازه‌ای از مبارزات زنان خلق کرد و تجربیاتی ارزشمند برای سایر زنان و جوامع به ارمغان آورد.

این کنشگر حوزه زنان با تأکید بر اهمیت تشکیل‌یابی و سازمان‌دهی می‌افزاید:

«برخی معتقدند جنبش‌های اجتماعی نوین به سازماندهی و تشکیلات نیازی ندارند و موضوع رهبری و سلسله‌مراتب در آن‌ها منتفی است، اما گره کار در اینجا است که امروز عنوان «جنبش اجتماعی» بر حرکت گسترده، فراگیر و مستمر زنان ایران مصداق پیدا نمی‌کند زیرا جنبش آنان حالا وارد مرحله انقلابی شده است.

به گفته محبی، امروز جنبش زنان همانند گذشته به دنبال اصلاح قوانین، مشارکت سیاسی و اجتماعی و یا پیدا کردن راه‌هایی برای تعامل با حاکمیت بر سر حقوق و مطالبات نیست، بلکه با توجه به عدم وجود هیچ‌گونه زمینه و بستر مناسب برای اصلاح رژیم، صرفاً به تأسیس نظامی نوین مبتنی بر برابری و آزادی می‌اندیشد. از این رو نمی‌توان گفت همچون جنبش‌های اجتماعی مرسوم در جهان، بی‌نیاز از سازماندهی، رهبری و تشکیلات مناسب است.

این حقوق‌دان در ادامه تأکید می‌کند که رهبران با نفوذ و مداخله دیگران برگزیده نمی‌شوند بلکه از بطن جنبش و از کف خیابان به‌منزله میدان اصلی کنش برمی‌خیزند.

مرضیه محبی مبارزات زنان در طول یک سال اخیر را یادآور می‌شود و زنان مبارز را «عمل‌گرا، مقاوم و مومن به آرمان‌های انقلاب خویش» توصیف می‌کند و می‌گوید: برداشتن حجاب اجباری برای آن‌ها آغاز مبارزه با تمام ستم‌های اجتماعی و ظلم‌های مبتنی بر جنسیت است. آنان در این راه پیوندهای وثیق با سایر مبارزان دارند و برای نفی همه اشکال ستم با دیگر مبارزان در مسیر برابری و آزادی همراه‌اند.

به گفته این حقوق‌دان، جنبش انقلابی زنان ایران، راه‌های عبور از موانع را خود می‌آفریند و تشکیلات و سازمان مناسبی را ایجاد می‌کند و از آنجاکه پدیده‌های نوین در تاریخ جنبش‌های انقلابی است، خود شیوه‌های نوین سازمان‌دهی را هم ایجاد می‌کند. هرچند نیاز دارد برای دقایق بعدی حضور خود در خیابان برنامه داشته باشد و استراتژی‌اش را به‌درستی تبیین کند تا در مواجهه با سرکوب‌های احتمالی آماده باشد و در فراز و نشیب راه هوشیارانه پیش برود.

محبی تأکید می‌کند که جنبش انقلابی زنان به‌منزله جنبشی برابری‌خواه و آزادی‌خواه برای زنان باید هم‌زمان، نگاهی به درون و ساختار خود و نگاهی به بیرون و پیوند با سایر مبارزان داشته باشد و بین این دو چنان هماهنگی و همدلی بیافریند که همه مردم این سرزمین، مبارزه با همه انواع ستمگری را از مبارزه با ستم مبتنی بر جنسیت جدا نبینند.

سازمان‌دهی و تشکل‌یابی؛ اسم رمز مبارزه

در طول نزدیک به یک سال گذشته گروه‌های دیگری از فعالان زنان نیز در نقاط مختلف جهان فعالیت‌های نتیجه‌بخشی را آغاز کردند. برخی از آن‌ها نیز که پیش از جنبش زن، زندگی، آزادی اعلام موجودیت کرده بودند، طی این مدت تلاش‌های خود را بسط دادند. اقدام مشترک زنان ایرانی متشکل از ۲۶ تشکل مستقل زنان ایران و دایره زنان ایرانی برای همکاری جهانی از آن جمله‌اند.

گروه‌ها و تشکل‌های زنان هرچند که ممکن است در روش، برخی دیدگاه‌ها و مسیر مبارزه با یکدیگر تفاوت‌هایی داشته باشند اما در غایتی که برای زنان ایرانی متصور شده‌اند اشتراک نظر دارند و آن دستیابی همه زنان و گرایش‌ها و هویت‌های جنسی و جنسیتی، به حقوق برابر در تمام ابعاد زندگی است.

همان‌طور که «مهسا امینی» اسم رمز اتحاد ایرانیان شد، همبستگی و همگرایی میان فعالان زنان نیز اسم رمز دستیابی به حقوق برابر زنان ایران است

فعالان زنان، اکنون با پشت سر گذاشتن تجربه‌های انقلاب مشروطه و رویدادهای پس از انقلاب ۵۷ نیک می‌دانند که مهم‌ترین اقدام برای احقاق حقوق زنان این است که دست پر باشند و با قدرت و اقتدار چانه‌زنی کنند.

رسیدن به این نقطه نیز نیازمند تشکلیابی، سازمان‌دهی و تدوین مطالبات در کنار مبارزات کنونی است. دستاوردهای چنین اقدام‌هایی در نهادهای حقوقی بر کسی پوشیده نیست زیرا تشکل‌های قدرتمند که حمایت گروه‌های زیادی از جامعه را با خود دارند می‌توانند خواسته‌های آن گروه را از ساختار قدرت مطالبه کنند.

در این میان تشکلیابی و سازمان‌دهی گروه‌های زنان اهمیت مضاعف دارد زیرا ساختار سیاسی تمامیت‌خواه و بخش‌هایی از جامعه سنتی در مقابل حقوق زنان ایستاده‌اند و هیچ تضمینی وجود ندارد که در فردای سیاسی ایران نیز سیاستمدارانی سرکار نیابند که به سرکوب زنان و نادیده انگاشتن حقوق آنان تمایل نداشته باشند. ذات تشکلی سازمان‌های مدافع زنان نیز مبارزه برای احقاق حقوق آنان است.

تشکل‌های زنان نه تنها این قدرت را دارند که در برابر هرگونه ظلمی نسبت به زنان دست به مبارزه بزنند بلکه به‌واسطه اعتبار و نفوذی که در جامعه هدف کسب می‌کنند می‌توانند با حضور و دخالت آگاهانه راه هرگونه تحدید کردن زنان را بر نظام سلطه مسدود کنند.

در یک سال اخیر گروه‌های مختلف زنان با درک این اهمیت فارغ از گرایش‌های سیاسی و اندیشه‌ای با تکیه بر نقاط اشتراک خود دست‌به‌دست هم دادند و حلقه‌هایی برای مبارزه و پیگیری مطالبات زنان تشکیل دادند و اینک بیش از هر زمان دیگری می‌دانند چه می‌خواهند؛ بنابراین با تکیه بر تجربه‌های کشورهای دیگر در تدوین قوانین مربوط به زنان، فهرست مطالبات خود را آماده کرده‌اند و با تشکلیابی و سازمان‌دهی دستیابی به این مطالبات را پیگیری می‌کنند.

آن‌ها می‌دانند همان‌طور که «مهسا امینی» اسم رمز اتحاد ایرانیان شد، همبستگی و همگرایی میان فعالان زنان نیز اسم رمز دستیابی به حقوق برابر زنان ایران است.

این مطلب را پسندیدید؟ کمک مالی شما به ما این امکان را خواهد داد که از این نوع مطالب بیشتر منتشر کنیم.

آیا مایل هستید ما را در تحقیق و نوشتن تعداد بیشتری از این‌گونه مطالب یاری کنید؟

از ما حمایت کنید

در حال حاضر امکان دریافت کمک مخاطبان ساکن ایران وجود ندارد

[توضیح بیشتر در مورد اینکه چطور از ما حمایت کنید](#)